

GAZETA

FRANSSIEVANEI.

Gazeta este pe două ori, adică: Mercuria și Sâmbata.
Fiecare odată pe săptămână, adică: Mercuriu. Prețiu-
orul este pe unu anu 10 f. m. e.; pe diumătate
anu 5 f. în lăintru Monarhieii.

Pentru țeri străine 7 f. pe unu sem. pe și annulu
intregu 14 f. m. e. Se prenumera la toate poste
imperatezii, cum și la toti eunoscutii nostri DD. corr-
espondintii. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m.

Resumete asupra manifestului rusescu.

În unulu d'en Numerii tr. impartasiramu d'en „Monitorulu“ Franciei un'a depesia telegrafica, despre ceea ce judeca diurnalulu acestu officiosu, care e organu guvernului francu, asupra novissimului manifestu alu prepravoslavniceulu imperatu alu Rusiei, carelu publicaramu în Nr. 88.: acum ne adusera foile austriace d'arendulu intregu articolulu „Monitorului“, pe care numai în favoarea istoriei epocii acesteia cutediamu alu impartasi aici. Articululu „Monitorului“ suna asia:

„Intrebatiunea, care se aventa între cabinetulu din S. Petruburg și între inn. Pôrta, e acum dejonsu cunoscuta, și repôrtele, care lea imbracatu ea în necesulu tuturor loialeloru încordatiuni ale diplomatiei europene, nu i schimba nemic'a din ceea ce fu ea la începutu. Cându se afla caus'a locurilor sante ale Ierusalimului finita, principele Menciocoff facu în numele guvernului seu rechiamutiune pentru sustinerea privilegiiloru besericeii orientare. Aceste garantii cîntia singuru numai la viitoriu; dealmintrea pentru d'a se sprijini pretensiunile solului rusescu nu se aduse înainte nici o fapta positiva, nici o plansore a patriarcului din Constantinopole, și înalt'a Pôrta se grabi de voie buna a întari prin unu Hattisierif emis de catra Sultanulu toate scutiunile preotiesci ale cresciniloru de legea greceasca. Prin urmare ingrijirea Mai. Sale a imperatului Nicolae pentru unu cultu, de care tiene majoritatea poporeloru ei, nu avea vreunu oieptu nemidilocitu (seu mai pe romanii: era de prisosu); totusi Franci'a, Austri'a, Marea-britania și Prusi'a svatuiră pe înalt'a Pôrta, ca se faca destulu propusei cereri prin incredintiari, care se putea uni cu demnitatea Sultanului și cu întregitatea drepturiloru suverane ale lui. Conferinti'a vieneze credea, ca ea a aflatu o formula de redactiune, ce aru multiami pe ambe partile. Divanulu opuse estui proieptu de nota ale sale reflessiuni de care puteriloru le parca reu, inse totusi credea, ca atata trebuie respectate, ca pentru primirea loru sa se faca pasi la cabinetulu din S. Petruburg. Cabinetulu acesta nunumai ca la improvititu la acesta, ci explicatiunile în care se lasa contele Nesselrod spre a motiva delaturarea modificatiuniloru proieptate de Resid-Pasia fura de astfelu de natura, încatu Franci'a, Austri'a, Angli'a și Prusi'a recunoscera în conglasuire, cumca deaci încolo nu le mai sta prin putintia a svatui Pôrtei simpl'a și neconditionat'a primire a notei vieneze. Suptu acesteia impregiurari Mai. Sa Sultanulu sa otaritu a declara resboiu. Suveranulu acesta a lucratu dupa plinitatea puterei responsaveritatei sale, inse e neessactu (descordu) a dice cum face acest'a manifestulu rusescu: „Cumca fruntasiele puteri din Europ'a s'au ostenitu indesiertu cu propusetiunile loru pentru de a scutiui (scutura) orb'a cerbicia a guvernului turcescu.“ Din contra primele puteri din Europ'a, mai vertosu Franci'a și Angli'a au recunoscutu, cumca, si candu activitatea loru cea impacuitoare n'aru fi sfirsita, totusi punerea la cale a unei intreventiuni n'aru mai pute a se inchieie sub conditiuni, ale caroru pericolositate cabinetulu de S. Petruburgu a luat asuprasi a o dovedi.

Manifestulu incheie cu cuvintele: „Cumca Rusiei, ce se afla convocata la resboiu, nu i mai remane alt'a inderetru, de catu se apuce arm'a în mana, pentru de a sili pe Turci'a la respectarea traptatelor, inse nu essa la lumina nici cu o detierminatiune a traptatelor care se o fi vetematu cumva Turci'a.

Prin traptatulu de Kutschuk-Kainardschi s'a obligatu Pôrta, ca va scuti cultulu crescinescu în toate besericele sale. Adresele, care le au datu comunitatile creschine armene și grece Sultanului, dovedescu ca acestea sunt multiamitoare Sultanului pentru binefacerile din urma. Traptatulu dela Adrianopole arata în favoarea Moldaviei și a Romaniei nesce folose pe care Pôrta pene'n momentulu de facia

le a respectatu, ca ea nu a rechiamatu pe principii Stirbei și Ghica, care astadi depunu franele guvernareii, nu de sil'a vreunui fermanu alu Sultanului, ci d'enaintea poruncei generarului principe Gorciacof, care a o implini nu le ertă loialitatea de supusi ai Sultanului.

Acelasi traptatu de Adrianopole pune Prutul de granitia la ambele imperatii. Prutul fu strapasitu în vreme de pace nestirbata de o armata rusésca. Prin trecerea Dunarei turcii din partesi nu eau ofensiva, ci se încerca se apere teritoriulu turcescu, dupa cum se afla acesta demarcatu prin traptate, în contra agresiunei (invasiunei, navalirei în teritoriulu seu) care se începú deatatea luni înainte. Tendinti'a noastră nu pôte fi ca sa ne lasamu într'o polemia deprisosu, dar ni se parú a fi neamanaveru, ca se infaciosamu adeverulu puse-tiunei asia, dupa cum i lu precepemu noi.“ Esta e articolulu „Monitorului“ Franciei, care, dupa scirile din „Hamburger Nachrichten“ de 14 Noembre din Parisu, facu atata impresiune, încatu în cercurile diplomatice se credea, ca Cearulu Rusiei îndata ce lu va citi va tramite mandatu lui Kisseleff, sasi scôta paspôrtele de drumu. Insusi Kisseleff o spuză pe facia, ca articulu acesta fôrte reu l'a superatu; apoiu în suditiu rusesci a intratu temerea ca în urm'a articolui acestuia voru fi rechiamati în patri'a loru.

Din resumetele celorlalte diurnale mai atingemu pecatu ne erta colonele unele pasage batatôre la ochi, pentru ca se putem afla materia de a ne mira de animositatile și cutesarile diurnaleloru străine asupra manifestului unui atatu de netiermuru în voie și latitu în putere imperatu. — Între altele „Constitutionalulu“ din Franci'a, dupa pace întrunu articulu veninosu asupra Rusiei dovedesce ca invinuirile ei asupra Turciei sunt nula, adauge: „Ce incredere potu se dee popôrele și guvernele la alu II-le manifestu alu imperatului, deca în elu se afla faptele pipaite atatu de carnite, deca da omulu în elu preste afirmatiuni âtatu de cu totulu false? Se afla totusi în manifestulu acesta pasagiulu caracteristicu, unde Cearulu da unu testimoniu nevrendu puterei traptatelor. Elu, care le a calcatu facia cu Pôrta, dice, ca vrea se silésca pe Pôrta, ca ea sa le respepteze. La aceste traptate, care elu nu lea respectatu ci lea tienduritu, se provôca elu acum si sa încerca cu autoritatea loru, ca cu unu scutu, a se manta încontra invinuiriloru europene și în contra infruntariloru.“

„Pays“ diurnalu semioficialu se mai mira o data de limb'a Cearului și între altele dice: cu buna sama nime nu astépta, ca Cearulu facia cu popôrele sale sa nu-si dee siesi totu dreptulu; inse e cu greu d'a cuprinde cu mintea, ca elu vrea se faca pe poporulu seu și Europ'a se créda, ca Pôrta a vetematu tractatele și ca ea a respunsu la prietinescile lui svatuiru cu atacu (invasiune). Misiunea pr. Menciocoff, ultimatiu din 5 Maiu, trecerea preste Prutu, invasiunea în teritoriulu turcescu, nôtele cerculare ale contelui Nesselrod sunt înca în prospeta memoria la toti, și facu unu contrastu cu cea ce dice noulu manifestu rusescu.“ — „Patria“ citéza cei doi articuli din traptatulu de Kutschuk-Kainardschi, carii privescu la întrebatiunile rele-giose și dice: „Apoi în puterea acestoru articuli, carii nu i dau Rusiei nici unu dreptu, pretinde Cearulu dela Sultanu ca sa i dea proptoratu peste 17 miliône supusi grecesci în Turci'a și sa lu faca suveranu besericescu! Se pôte dice, ca acest'a totuata insemneza, catu a cere lepadarea Sultanului de tron. Totu cu astfelu de limba vorbesce și „Timesu“ și „Heraldu“ și dupa ele mai, mai toate diurnalele Europene nemituie. — Asemene oieptu de reflessiuni diverse se facu și nou'a nota cerculara a cont. Nesselrodu, tramisa pe la solii sei acreditati pelunga curtile străine dupa essirea manifestului cesti-onatu, (vedi sub cronica.)

